

PROTOKOLL

UPPDRAG Råssla vattenverksamhet	UPPDRAGSLEDARE Hanna Dahlström	DATUM 2010-12-16
UPPDRAGSNUMMER 1553688	UPPRÄTTAD AV Hanna Dahlström	

PLATS	Länsstyrelsen Linköping	DATUM	2010-12-10	TID	13.00
NÄRVARANDE	Matts Claesson	Länsstyrelsen, Naturvårdsenheten		MC	
	Karin Fridell	Länsstyrelsen, Rättsenheten		KF	
	Anders Larsson	Norrköpings kommun, Mark och Exploatering		AL	
	Leif Berggren	Norrköpings kommun, Mark och Exploatering		LB	
	Lars O Waltersson	Sweco Infrastructure AB, Norrköping		LW	
	Hanna Dahlström	Sweco Environment AB, Örebro		HD	
	Ylva Magnusson	Sweco Environment AB, Örebro		YM	
DELGES	Samtliga närvarande				

Avstämningsmöte angående Råssla 1:515 m.fl.

Inledning

Syftet med mötet var att stämma av med Länsstyrelsen vad kommunen har för skyldigheter (och möjligheter) i och med exploatering av Råssla 1:515 i Krokek, Norrköpings kommun, där en sumpskog är belägen idag.

Mötet inleddes med att samtliga deltagare presenterade sig:

Matts Claesson (MC) arbetar på Länsstyrelsens Naturvårdsenhet med vattenfrågor, både tillsyn och prövning. Karin Fridell (KF) är jurist på rättsenheten och arbetar bl.a. mot olika enheter med prövning av exempelvis vattenverksamhet.

Anders Larsson (AL) arbetar på Norrköpings kommun på Stadsbyggnadskontoret med mark- och exploateringsfrågor. AL är ansvarig för projektet med eventuell försäljning och bebyggelse av fastigheterna Råssla 1:515 och Råssla 1:434. Leif Berggren (LB) är enhetschef för mark och exploatering (MEX).

Lars O Waltersson (LW) arbetar på Sweco och är uppdragsledare för projektering av vägar och kommande dagvattenhantering. Hanna Dahlström (HD) arbetar på Sweco och är uppdragsledare för problematiken kring vattenverksamhet och har Ylva Magnusson (YM) till sin hjälp med ärendet.

Det beslutades att Sweco skulle föra protokoll med justering av Anders Larsson och Matts Claesson.

Innan mötet hade samtliga deltagare erhållit ett PM med en kort beskrivning av bakgrund och problemsituation. HD förklarade att Norrköpings kommun önskar att diskutera utifrån två olika problemställningar:

1. "Vägdike" - Munkvägen ska breddas vilket medför att diket flyttas ca 2 m österut.
2. "Exploatering" - Markavvattning som erfordras i samband med exploatering av området

KF frågade ifall de två punkterna är oberoende av varandra? HD svarade att det är de, oavsett om exploateringen kommer till stånd eller inte måste vägen breddas.

Vägdike

HD framhöll att kommunens uppfattning är att den första punkten ej bör omfattas av dispens- och tillståndsplikt mot bakgrund av att syftet med diket är att ta hand om vägdagvatten och dagvatten från tomtmarker norrut. Diket anläggs alltså inte med syftet att möjliggöra vägbyggnation, utan ett befintligt dike ska endast flyttas. MC framförde att det är väsentligt att det nya diket inte avvattnar någon ny mark, djupet på det nya diket bör vara samma som det på det befintliga. LW visade en ritning med sektioner samt en planritning över Munkvägen och den tilltänkta breddningen/dikesanläggningen, av denna framgick att djupet kommer att öka något för att avvattna vägen på ett tillfredställande sätt. AL och LW framförde att det befintliga diket i princip är torrt och visade en del foton. MC förklarade att vid omgrävning av ett vattendrag krävs vanligen anmälan eller tillstånd för vattenverksamhet beroende på vattenföring. KF menade att det dock inte känns självklart att detta dike är att betrakta som ett vattendrag. Det diskuterades även att anmälan/tillstånd inte behövs ifall det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (11 kap. 12 § MB). MC förtydligade att det då verkligen ska vara uppenbart, man ska inte behöva utreda detta på något vis varför paragrafen sällan används. KF berättade även att anläggande av väg och vägdike inte normalt betraktas som vattenverksamhet. Det beslutades att ingen dispens från markavvattningsförbudet behövs göras för vägdiket. Vidare är det upp till kommunen att bedöma ifall anmälan/tillstånd behövs.

Exploatering

HD lade fram grundkartan, planer och naturinventeringskartan. För Råssla 1:515 finns en detaljplan från 1986, för Råssla 1:434 finns en ny detaljplan som vann laga kraft i somras. Båda planerna medger bostadsändamål där sumpskogen idag är belägen. Vidare utfördes inom planprocessen en naturinventering av området, större delen av fastighet Råssla 1:515 betecknas som sumpskog. Vid platsbesök, berättade HD, har området inte upplevts som mycket blött, det går att beträda i vanliga skodon. Det finns ett antal diken i området som sannolikt anlagts för att avvattna marken. Dikena har dock underhållits dåligt varför marken inte avvattnas tillräckligt idag. I områdets sydvästra ? hörn finns en lågpunkt med ett utlopp till ett dike på andra sidan vägen. Vattnet hamnar till slut i Bråviken.

MC frågade hur gamla dikena är? AL svarade att något dike finns redovisat på en orienteringskarta från 1982 men att vi i nuläget inte har exakt information om det. Vidare undrade MC vad brunnen som finns mitt på fastighet Råssla 1:515 har för funktion? AL förklarade att brunnen inte är i bruk längre. När området var ett sommarstugeområde fanns ett servitut vilket möjliggjorde för boende i stugorna att hämta vatten, detta servitut gäller inte längre.

KF berättade att markavvattningsförbudet infördes 1 juli 1986. Det diskuterades när den befintliga detaljplanen som berör Råssla 1:515 infördes. Planen vann laga kraft 25 september 1986 men LB vill minnas att den överklagades varför den har fått beteckningen "0581-P88/3". I planarbetet borde man ha tagit hänsyn till markavvattningsförbudet men det är okänt ifall så gjordes. HD framförde att en detaljplan som inte kan genomföras inte borde vinna laga kraft, dock gäller PBL och MB parallellt, den ena trumfar inte den andre. Detta innebär att Länsstyrelsen inte är tvingade att ge dispens och tillstånd till markavvattning. KF förklarade att Länsstyrelsen inte heller kan ge tillstånd i strid mot en plan, i detta fall har dock bostadsändamål angivits i planen.

HD förklarade att vid en byggnation kommer man att behöva avsänka vattnet med ungefär en halvmeter varefter den översta torven/mullen schaktas av. Området återfylls sedan och höjs till ca 0,5 m över befintlig marknivå. Husen kommer ändå att behöva pålas. Vatten som tidigare tillfördes fastigheten norrifrån kommer att ledas runt. Vattnet som trycker från bergsområdet i öster kommer också att ledas till den planerade dagvattendammen. Etablering av en dagvattendamm innebär att den renande och fördröjande effekten som sumpskogen medför idag kommer att finnas kvar, dock kommer områdets växt- och djurliv att förändras till följd av exploateringen.

MC undrade hur detta kommer att påverka fastigheter runt omkring? I en dispensansökan är det viktigt att påverkansområdet anges förklarade MC. HD svarade att eftersom området ligger i en svacka och begränsas dels av bergspartiet i öster och vägen i väster, vatten norrifrån leds redan idag in i området i ett dike är påverkansområdet troligtvis litet. HD framförde att detta givetvis får begrundas närmare inför en eventuell dispensansökan.

HD framförde att ifall befintliga diken rensades så att deras ursprungliga funktion verkligen kom till nytta, skulle eventuellt inte marken behöva avvattnas ytterligare. I så fall skulle ärendet kanske kunna betraktas som en anmälningspliktig rensning? MC svarade att så icke är fallet eftersom man kan säga att det inträtt ett nytt naturtillstånd som skulle påverkas väsentligt vid en dikesrensning.

KF fastslog att det givna scenariot betraktas som markavvattning och att dispens från förbud krävs. Ifall dispens erhålls måste sedan kommunen ansöka om tillstånd innan avvattningen kan utföras.

HD berättade om ett fall i Skånes län där ett område undantagits kravet på dispens från avvattningsförbudet pga. att det var beläget inom verksamhetsområde för VA. KF framförde att hon sådana undantag inte beskrivs i lagtexten och att Länsstyrelsen i Östergötlands län inte gör sådana undantag.

MC förklarade att för att få dispens krävs särskilda skäl. Möjligheten för Länsstyrelsen att meddela dispens är avsedd att utnyttjas restriktivt. MC och KF hänvisade till Naturvårdsverkets handbok för Markavvattning och rensning (2009:5). Där anges, på sidan 58, exempel på omständigheter som kan vara särskilda skäl för att medge en dispens enligt Naturvårdsverkets bedömning:

- Åtgärden är en komplettering av en tidigare utförd markavvattning i ett redan kraftigt påverkat område där naturvärdena inte försämras ytterligare av ingreppet. Naturvärden i omgivande områden, hydrologin och vattenkvaliteten får inte påverkas nämnvärt av de kompletterande åtgärderna.
- Åtgärden påverkar inte våtmarker upp- eller nedströms.
- Åtgärden syftar till att bibehålla produktionen på organogena jordar med endast låga naturvärden.
- Inga våtmarker berörs.

YM undrade över den sista punkten. Vad betraktas som en våtmark? MC förklarade att det inte finns någon exakt definition men han anser att sumpskog är en form av våtmark.

Vidare står att "Länsstyrelsens prövning är alltså inte en förutsättningslös avvägning mellan intresset av att bevara våtmarker och det allmänna eller enskilda intresset av att exploatera marken. Genom att dispensbestämmelserna förts in i miljölagstiftningen är en stor del av avvägningen redan gjord."

HD visade en orienteringskarta från 1982 av vilken det framgår att inom området sydöst om Europavägen finns en hel del våtmarker, den aktuella sumpskogen är heller inte särskilt stor, skulle detta kunna vara en motivering till dispens? MC och KF svarade att det är det inte. Så går det inte att resonera, för vilken avvattning ska man sätta stopp? Vidare infördes avvattningsförbudet mot bakgrund av att det i berörda områden ansågs viktigt att bevara de våtmarker som fanns kvar.

HD framförde vidare att området där sumpskogen finns är sedan 1986 detaljplanelagt för bostadsändamål. I Översiktsplanen och i en framtagen Förtättningsplan finns också angivet att aktuellt område ska förtätas och omvandlas enligt gällande detaljplan. LB förklarade att kommunen länge har velat ha fler seniorboenden i Krokek eftersom det kommer att råda brist på det. Det har inte funnits någon byggare som är villig att köpa marken för att bygga sedvanliga bostäder. I stället har en bostadsrättsförening bildats av boende i Krokek varvid de kommit fram till att de aktuella fastigheterna är lämpligast som seniorboenden bland annat med hänsyn till närhet till; spårbunden kollektivtrafik, vårdcentral med apotek och övrig service. Området är också attraktivt att bo i vilket har varit avgörande för att finna köpare. Eftersom det fanns en gällande detaljplan med bostadsändamål för Råssla 1:515 har man trots att det skulle gå fortast att möjliggöra en byggnation där. En nybyggnadskarta har upprättats och planen var att komma igång efter årsskiftet. I en andra etapp var det tänkt att bebygga Råssla 1:434 enligt den nya detaljplanen. I samband med projektering av vägen och dagvattenanläggning har dock frågan om markavvattning kommit fram.

MC bekräftade att Länsstyrelsen inte har några naturvärden inlagda för detta område i sin databas (vilket HD hade undersökt via Länsstyrelsens hemsida). Dock betonade MC att borttagande av en sumpskog oavsett om den anges i databasen eller ej hade varit helt oacceptabelt utanför detaljplanelagt område.

KF förtydligade att ifall man erhåller dispens för markavvattning innebär det inte automatiskt att tillstånd kommer att erhållas. Erhållen dispens innebär alltså att marken får avvattnas men det är först i tillståndet som det anges exakt hur detta ska gå till. En dispensansökan prövas av Länsstyrelsen, ingen samrådsprocess ingår. Ansökning av tillstånd inbegriper även en samrådsprocess där enskilda och allmänna intressen kan framkomma. Exempelvis naturrättsorganisationer har rätt att inkomma med invändningar mot att tillstånd ska ges.

HD frågade vad Östergötlands länsstyrelse anser bör ingå i en dispensansökan (detta finns inte beskrivet i lagtexten). MC överlämnade en blankett som de brukar ge till sökande av dispens från markavvattningsförbudet. Vidare finns ett avsnitt om innehåll i Naturvårdsverkets handbok. HD undrade hur detaljerad den tekniska beskrivningen behöver vara? Behövs verkligen dikeslängd, profiler och dimensioner anges i ett fall som detta? Avvattningen projekterats ännu, man har endast insett att det kommer att behöva göras för att möjliggöra en byggnation. MC svarade att det inte är nödvändigt med en detaljerad teknisk beskrivning. Det viktiga är påverkansområde och naturvärden! I detta fall kommer det att handla om ifall Länsstyrelsen kan medge att sumpskogen försvinner. Tidigare har Länsstyrelsen ibland fått in handlingar som liknar en tillståndsansökan med en fullständig miljökonsekvensbeskrivning (MKB) osv. MC förtydligade dock att detta inte hjälper kommunen att få dispens, det viktiga är som sagt naturvärden och påverkansområde.

MC uppmanade kommunen att föra diskussioner med kommunekologerna innan ansökan lämnas in. Länsstyrelsen kommer att ta in synpunkter från dem när det erhållit ansökan.

LB undrade ifall dispensen kan överklagas? KF tror att så inte är fallet eftersom dispensen inte ger någon rättsverkan. Du kan inte utföra markavvattningsåtgärden innan tillstånd erhållits. Kommunen har dock möjlighet att överklaga ett avslag, detta görs till Miljödomstolen. Ifall Länsstyrelsen ämnar avslå dispensansökan kommer de först att kommunicera detta beslut med kommunen.

HD undrade hur det fungerar med "överföring" av dispens och tillstånd till ny fastighetsägare? Pondera att kommunen genomför dispensansökan och tillståndsansökan (ifall dispens erhållits). Kommunen agerar då verksamhetsutövare men detta skiftar när bostadsrättsföreningen sedan övertar fastigheten och påbörjar anläggningsarbetena. KF och YM svarade att dispenser och tillstånd följer med fastigheten, oavsett ägare. Dock är den nya ägaren bunden till att utföra avvattningen på det sätt som anges i tillståndet. AL och LB framförde att de i nuläget inte är säkra på huruvida de ska stå för sådana ansökningar innan en försäljning kommer till stånd.

Länsstyrelsens avgifter diskuterades. För dispensansökan uttas en avgift på 2-3000 kr. Tillståndsprocessen är dyrare. I nuläget uppskattar Länsstyrelsen att det tar "veckor" att behandla dispensansökan, de har pga. personalomsättning många ärenden som väntar just nu.

Vid protokollet

Hanna Dahlström
Ylva Magnusson

Justeras

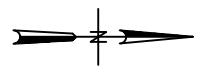
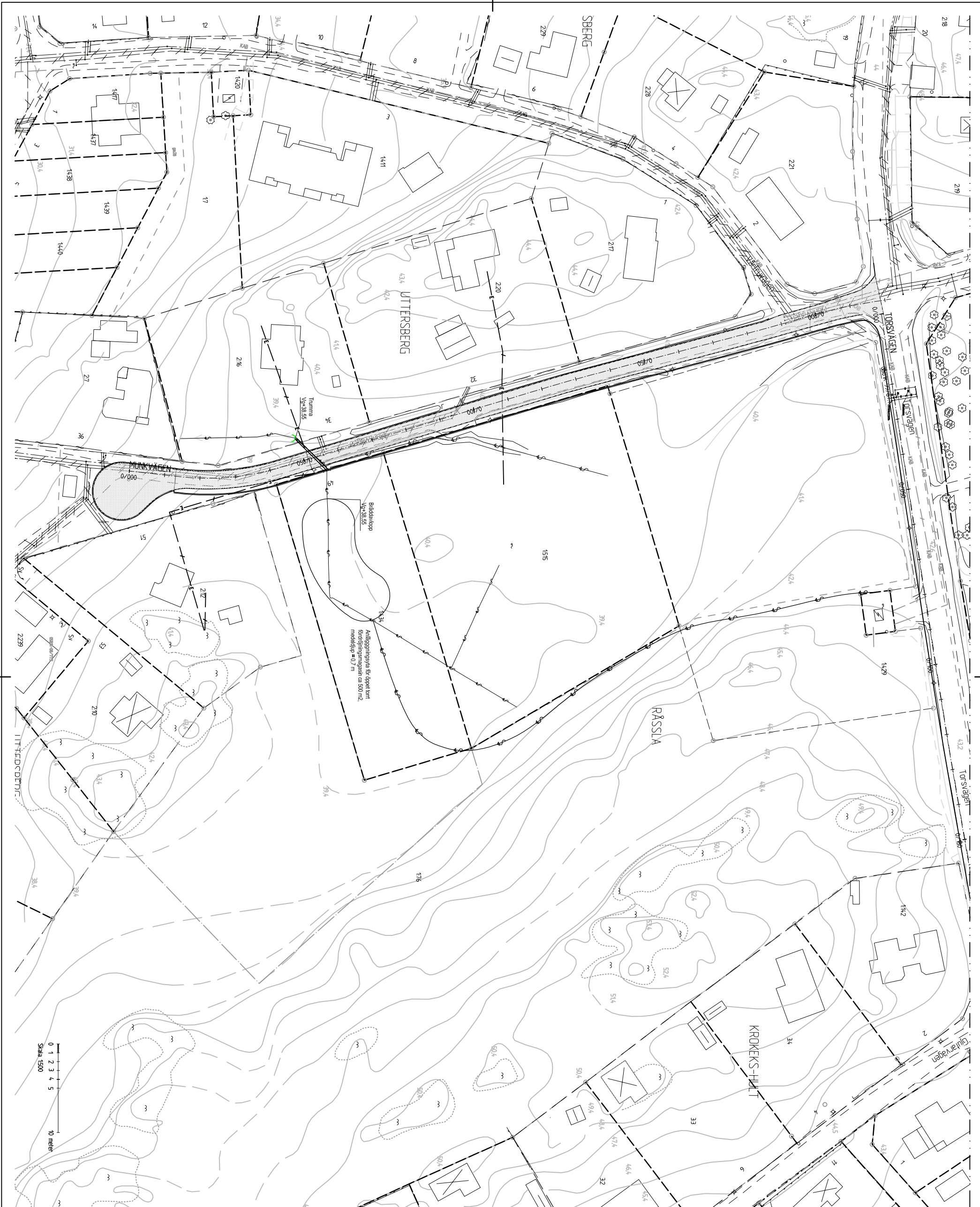
Anders Larsson

Matts Claesson

---

6 (6)

PROTOKOLL
2010-12-16
RÄSSLA VATTENVERKSAMHET

FÖRKLARINGAR

- 0000 Dagvattenledning
- V000 Spillvattenledning
- 5000 Vattenledning
- IS0000 Bef. dagvattenledning
- 000000 Bef. spillvattenledning
- V00000 Bef. vattenledning m bef VAV
- Ny npt dke
- Bef. dke
- Ny DBB
- Bef. DBB

<p>Råssla 176, Krokkek Norrdjups kommun</p>	
<p>SWECO Infrastruktur AB Gustavsgatan 6 712 23 Örebro 0800 100000 www.sweco.se</p>	<p>PROJEKTERING ANVÄNDAR OMGIVNING AV</p>
<p>PROJEKTSAMMANHÅNG 2104027 2010-12-15</p>	<p>PROJEKTERING ANVÄNDAR OMGIVNING AV</p>
<p>Fördjupningsmagasin på allmän platsmark XXX</p>	<p>A. Bärnhielm O. Torstensson</p>
<p>SKALA A1 1:500 A3 1:1000</p>	<p>PROJEKTSAMMANHÅNG VA-51.1-001</p>